

Σ Π Η Λ Α Ι Α & Α Λ Λ Α Ι Κ Α Ρ Σ Τ Ι Κ Α Ι
Μ Ο Ρ Φ Α Ι Τ Η Σ Κ Ρ Η Τ Η Σ

Υπό Έλευθ. Πλατάκη

(4ον. Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους Τομ. Χ τεύχος 8)

199. Σ π ή λ α ι ο ν . " Α γ ι ο ς Σ ύ λ λ α ς 1 (1343 — 2208)

Θ έ σ ι ς . "Αγιος Σύλλας—Βαριά, Κεράσια, Κερασίων, Μαλεβυζίου. 10 λ. Δ. ΒΔ. Κερασίων. Ὑψόμ. 370. Διαστάσεις 5,30 2,30 1,90. Ἐπίσκεψις 25—2—1968. Ἐξωθεν καὶ ἐν συνεχείᾳ αὐτοῦ τὰ ἐρείπια τῆς ἐκκλ. τοῦ Ἁγ. Σύλλα μὲ μὲ ἐλάχιστα ἴχνη τοιχογραφιῶν. Εἰς τὸ σπ. πηγῆ ὕδατος.

200. " Α γ ι ο ς Σ ύ λ λ α ς 2 (3644—2209) σ π ή λ α ι ο ν τ ε χ ν η τ ό ν

Θ έ σ ι ς . Ἐναντι τοῦ προηγουμένου, ἀνωθεν τοῦ ρύακος. Ὑψόμ. 380. Διαστάσεις 6,50. 2,80. 2,20. Ἐχρησίμευσε πιθανῶς ὡς σκήτη Μοναχῶν. Ἐλαχίστη σταγονοροή. Ἐλάχιστα ὄστρακα πιθανῶς Βυζαντινά. Ἐπίσκεψις 25—2—1998.

201. Σ π ή λ α ι ο ν . Γ ρ ᾶ Σ π η λ ι ᾶ ρ α 1 (3645 — 2210)

Θ έ σ ι ς . Γρά Σπηλιάρα, Κεράσια, Κερασίων, Μαλεβυζίου. Ὑψόμ. 250. Ἐπίσκεψις 25—2—1968. Διαστάσεις 4,90. 3,90. 2,05. Εἰς μετάπτωσιν ἀσβεστολίθου. Εἰς ἀπόστασιν 20—25 λ. Β.Δ. Κερασίων, μετὰ τὴν Φανερωμένην, εἰς τὴν δεξ. ἔχθην τοῦ ποταμοῦ Διακονιάρη. Παραπλεύρως τῆς νέας ἐκκλησίας τῆς Φανερωμένης ἐρείπια Βυζαντ. ἐκκλησίας.

202. Σ π ή λ α ι ο ν . Γ ρ ᾶ Σ π η λ ι ᾶ ρ α Ι Ι (3646 — 2211)

Ἄνωθεν καὶ δεξιώτερον τοῦ προηγουμένου. Ὑψόμ. 260. Ἐπίσκεψις 25—2—Διαστάσεις 5.40. 4,50. 1,65.

203. Σ π ή λ α ι ο ν . Ἄ ν τ ρ ᾶ ν η Σ π ή λ ι ο ς (3647 — 1788)

Θ έ σ ι ς . Κεφάλια, Κεράσια, Κερασίων, Μαλεβυζίου. Ἀπόστ. 15 λ. Δ. Β Δ. Κερασίων. Ὑψόμ. 400. Ἐπίσκεψις 25—2—1968. Διαστάσεις 1,90. 3,20. 1,50. Φράσσεται ὑπὸ προχείρου κτίσματος μὲ ἐλευθέραν μικρὰν ὁδόν. Κάτωθεν εἶναι τὰ σπ. Ἁγ. Σύλλα.

204. Σ π ή λ α ι ο ν Μ α ρ ι ᾶ ς Σ π ή λ ι ο ς (795—983)

Θ έ σ ι ς . Τσῆ Μαριᾶς ἔ Σπήλιος, Μάλια, Μαλλίων, Πεδιάδος. Εἰς ἀπόστ. 1,5 χλμ. Ν.Δ. Μαλλίων, μετὰ τὰ λατομεῖα, ἐπὶ τῆς πρὸς Μοχὸν παλαιᾶς ἡμίων. ὁδοῦ. Ὑψόμ. 90.

Ἐπίσκεψις 9 3-1968. Διαστάσεις 26. 12,50. 1,20—4,00. Αἰθουσα 1. Διαστ. 8,5. 5,0. 1,10-1,25. Δάπεδον ὀμαλόν. Ὅροφῆ δριζόντια. Ὀλίγη σταγονορροή. Αἰθουσα 2, διαστ. 10. 6. 1,20. Δάπεδον ὀριζόντιον. Σταγονορροή. Ἀκολουθεῖ διάδρομος διαστ. 16. 2·2, 50. 1-4. Δάπεδον μὲ ἰσχυρὰν κλίσιν πρὸς δυσμάς. Βράχοι εἰς τὸ δάπεδον Αἰθουσα 3, διαστ. 5,30 4. 2,0. Εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον τῶν 1 καὶ 2. Λεκάναι μὲ ὕδωρ (GOURS). Σταγονορροή Πρὸ τοῦ τέλους τοῦ περιγραφέντος διαδρόμου, πρὸς τὰ δεξιὰ, λίαν στενὴ δίοδος, μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν διέλευσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ φαίνεται αἰθουσα διαστάσεων περίπου 15—20. 10. 0,40—1,00 μὲ πλῆθος λίαν μικρῶν θεαματικῶν σταλακτιῶν ἐν εἴδει βροχῆς. Συστάς στηλῶν λίαν λεπτῶν καὶ μικρῶν. Δάπεδον ἐκ χύματος. Κατὰ τόπους ὕδωρ. Σταγονορροή. Πιθανῶς ἡ αἰθουσα αὕτη ἔχει συνέχειαν. Εἰς τὰς αἰθούσας 2 καὶ 3 πολλοὶ σταλαγματὰι καὶ στήλαι. Τὸ πέτρωμα εἶναι Κρητιδικὸς ἀσβεστόλιθος.

205. Σ π ή λ α ι ο ν . Μ π α μ ι έ Σ π ή λ ι ο ς (3648 1852)

Θ έ σ ι ς . Ἄνερατζές, Μάραθος, Μαράθου, Μαλεβυζίου. Ἀπόστ. 25 λ. ἀπὸ τοῦ 13,3 χλμ. ὁδοῦ Ἡρακλείου—Ρεθύμνου (κάθοδος μὲ μονοπάτι), Ὑψόμ. 110. Ἐπίσκεψις 7·3-1968. Διαστάσεις 3,80·7,00. 4,20. 5,50. 2,10 2,20. Δύο θάλαμοι παράπλευροι. Πέτρωμα λατυπεπαγές. Ὀλίγη σταγονορροή. Χρησιμοπ. ὡς ποιμνιστάσιον. Ἐμπροσθεν τοῦ σπ. τὰ μόλις διακρινόμενα ἐρείπια Βυζαντ. ἐκκλησίας (τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος) διαστάσεων 5,50. 2,90. Εἰς τὸ ΒΔ τμήμα τῆς ἐκκλησίας δύο τάφοι. Ἐκ τῆς θέσεως ταύτης ἀρχεται τὸ Φαράγγι τοῦ Ἄλμου·ροῦ ἢ Κέρης. Περὶ τὰ 200 μ. πρὸς ΒΑ τοῦ σπηλαίου, ἐκεῖθεν τῆς καίτης τοῦ ποταμοῦ, ἐρείπια τριῶν παλαιῶν ὑδρομύλων.

206. Σ π η λ α ι ο ν . Ἄ γ ι ο ς Ἄ ν τ ῶ ν ι ο ς (3649—2219)

Θ έ σ ι ς . Κωλιός, Καλλονή, Καλλονῆς, Πεδιάδος. 30 λ. ΒΔ Καλλονῆς. Ὑψόμ. 390. Ἐπίσκεψις 17—3—1968. Διαστάσεις 2,50. 13.00. 2 3. Τμήμα τοῦ σπηλαίου καταλαμβάνει ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἄγ. Ἄντωνίου μὲ πολλὰς τοιχογραφίας ἐφθαρμένας. Ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας φρεάτιον καὶ μικρὰ λαξευτὴ δεξαμενὴ μὲ ὕδωρ (Ἄγίασμα). Ὀλίγη σταγονορροή ἐκ τῆς ὀροφῆς τῆς ἐκκλησίας. Τὸ σπήλαιον-στé-γαστρον ἐπεκτείνεται πρὸς Ν.ΝΔ μέχρι 26 μ. Τὸ τμήμα τοῦτο φαίνεται, ὅτι ἦτο κατοικία μοναχῶν, εἶχε δὲ ὑποστηλωθῆ. Διαστάσεις ἐκκλησίας 4,50. 3.00.

207. Σ π ή λ α ι ο ν . Σ π η λ ι ῶ τ ι σ σ α (636·883)

Θ έ σ ι ς . Σπηλιώτισσα, Ἄγ. Βασιλείος, Ἄγ. Βασιλείου, Πεδιάδος. 10 λ. Δ. Ἄγ. Βασιλείου, ἐντὸς ὥραίας χαράδρας. Ὑψόμ. 370. Ἐπίσκεψις 17-3-1968.

Έχει διαρρυθμισθῆ εἰς ἐκκλησίαν ("Ἅγιοι Ἑπτὰ Παῖδες, Κοίμησις τῆς Θεοτόκου), ἡ ὁποία ἐπεκτείνεται ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐκτὸς τοῦ σπηλαίου (Ἅγια Αἰκατερίνη). Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς Μονῆς Σινᾶ. Διαστάσεις σπηλαίου (κάτοψις σχήματος τραπεζίου) 9,00. 2,5 - 9,00. 1,70 - 3,90. Εἰς τὸ ΒΑ τμήμα μικρὰ κοιλότης μὲ ἐλάχιστα ἴχνη τοιχογραφιῶν. Εἰς τὸ ΝΔ τμήμα κρύπτη μὲ στενὴν δίοδον λίαν στενὴν (πιθανῶς ἐπεκτείνεται). Ἐκτενὴς Βιβλιογραφία.

208. Σ π ῆ λ α ι ο ν Ἅ γ ί α Π α ρ α σ κ ε υ ῆ (3016 - 872)

Θ έ σ ι ς . Μαρολιανά, Χουδέτσι, Χουδετσίου, Πεδιάδος. Εἰς τὴν δυτ. παρυφήν τοῦ χωρίου. Ὑψόμ. 480. Ἐπίσκεψις 17 - 3 - 1968. Διαστάσεις σπηλαίου 4. 8. 1,80 - 2 30. Ὀλόκληρον τὸ σπ. ἔχει διαρρυθμισθῆ εἰς ἐκκλησίαν τῆς Ἅγιας Παρασκευῆς. Προσανατολισμὸς ἐκκλησίας πρὸς Β. Εἴσοδος σπηλαίου πρὸς Α.

209. Σ π ῆ λ α ι ο ν . Γ ε ρ ο ν τ ὅ σ π η λ ι ο ς (3689 - 2487)

Θ έ σ ι ς . Μαρολιανά, Χουδέτσι, Χουδετσίου, Πεδιάδος. Περὶ τὰ 20 μ. βορειότερον τοῦ προηγουμένου. Ὑψόμ. 485.

Ἐπίσκεψις 17 3 - 1968. Διαστάσεις 10,50. 4,40. 2,60. Χρησ. ὡς στάβλος.

210. Σ π ῆ λ α ι ο ν . Ἀ σ π ρ ο φ ὄ ρ α ς Σ π ῆ λ ι ο ς (3650 - 2488)

Θ έ σ ι ς . Ἀσπροφόρας Σπήλιος, Χουδέτσι, Χουδετσίου, Πεδιάδος. Εἰς τὴν δυτ. παρυφήν τοῦ χωρίου, νοτ. τῆς Ἅγ. Παρασκευῆς. Ὑψόμ. 490.

Ἐπίσκεψις 17 - 3 - 1968. Διαστάσεις 4,95. 4,30. 2,0. Χρησ. ὡς στάβλος.

211. Σ π ῆ λ α ι ο ν . Κ ο ν τ α ξ ῆ Σ π ῆ λ ι ο ς (3651 - 2489)

Θ έ σ ι ς . Κονταξῆ Σπήλιος, Χουδέτσι, Χουδετσίου, Πεδιάδος. Νοτιώτερον τοῦ προηγουμένου. Ὑψόμ. 480.

Ἐπίσκεψις 17 3 - 1968. Διαστάσεις 4,0. 15, 0,5,5. Χρησ. ὡς στάβλος.

212. Σ π ῆ λ α ι ο ν . Σ π ῆ λ ι ο ς σ τ ὸ Μ π ε ν τ ἔ ν ι (3652 - 1258)

Θ έ σ ι ς . Μεσοχωριά - Μπεντένι, Καλλονή, Καλλονῆς, Πεδιάδος. Ἐντὸς τοῦ χωρίου. Ὑψ. 330.

Ἐπίσκεψις 17 - 3 - 1968. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Μ. Ἀλεξάκη (Κρητ. Ἔστια, 1959, 142 - 145). Σήμερον εἶναι κεκαλυμμένον μὲ λίθους καὶ ξύλα. Λέγεται καὶ Σκιλιῶν ἄντρον.

213. Β ά ρ α θ ρ ο ν . Τ ά φ κ ο ς (3653 - 2517)

Θ έ σ ι ς . Τάφκου Λάκκος, Μάραθος, Μαράθου, Μαλεβυζίου. Πρὸς τὰ Δ.ΝΔ τοῦ ἐξοχικῶ κέντρου Δόξα, ἀπόστ. 8-10 λ. Ὑψόμ. 480.

Ἐπίσκεψις 20 - 3 - 1968. Διαστάσεις στομίου 7,50. 5 - 6. Βάθος τοῦλάχιστον 150 μ. Πέτρωμα ἀβεστολίθος Τριασίου.

214. Βάραθρον. Ξετρόπι (3654-2518)

Θέσις. Πληστόν τοῦ προηγουμένου εἰς θέσιν Ξετρόπι. Ὑψόμ. 490.

Ἐπίσκεψις 20-3-1968. Διαστάσεις στομίου 5.3 (περίπου). Βάθος ὑπὲρ τὰ 100 μ.

215. Πόλγη. Πόλγα Μαράθου (3655)3659-2519)

Θέσις. Λάκκος, Μάραθος, Μαράθου, Μαλεβυζίου. Νοτίως τοῦ 18 χλμ. ὁδοῦ Ἡρακλείου - Ρεθύμνου περὶ τὰ 200 μ. Ὑψόμ. 450 ἕως 510 μ.

Ἐπίσκεψις 20 3 1968. Εἶναι πέντε μικρὰ πόλγα πολὺ θεαματικά, ἦτοι Λιανοῦ Λάκκος (120. 70), Τάφκου Λάκκος (200. 80), Καλογράς Λάκκος 1 (120. 80), Καλογράς Λάκκος 2 (100. 70) καὶ Κερατές (150. 100). Πέτρωμα ἀσβεστόλι- τοῦ Τριασίου. Ἐντὸς τῶν πολγῶν δλοκαινινὰ καὶ πλειστοκαινινὰ ἰζήματα. Ὁ περίξ ἀσβεστόλιθος φέρει ὠραίας δακτυλογλυφάς.

216. Σπήλαιον. Ζουριδόσπηλιος (3660-1934)

Θέσις. Ζουριδόσπηλιος. Μάραθος, Μαράθου, Μαλεβυζίου. Περὶ τὰ 200 μ. πρὸς Β, τοῦ 19,4 χλμ. ὁδοῦ Ἡρακλείου - Ρεθύμνου. Ὑψόμ. 360

Ἐπίσκεψις 24-3-1968. Διαστάσεις 7,5. 1,65· 4,0, 85-1,50. Εἰς τὴν δάσιν μεγάλου δράχου. Ἐξῶθεν τοῦ σπηλαίου χαμηλὴν κτίσμα μάντρας. Ἐντὸς τοῦ σπ. μικρὰ σμήνη διπτέρων ἐντόμων. Χρησ. ὡς ποιμνιστάσιον. Πέτρωμα μεσοζωϊκὸς ἀσβεστόλιθος ζώνης Τριπόλεως (μᾶλλον Τριασίου).

217. Σπηλαιοβάραθρον. Καρβουνόλακκος ἢ Τάφος (2887-859)

Θέσις. Ληόφυτο - Καρβουνόλακκος, Μάραθος, Μαράθου, Μαλεβυζίου. Περὶ τὰ 180 μ. Β. τοῦ 21,5 χλμ. ὁδοῦ Ἡρακλείου - Ρεθύμνου, ἀριστερὰ καὶ κάτωθεν τῆς πρὸς Φόδελε ὁδοῦ, ἐντὸς πυκνῶν θάμνων. Ὑψόμ. 320.

Ἐπίσκεψις 24 3 1968. Στομίου διαστάσεις 3. 2. Ἀπότομος κάθοδος 3,5 μ. μετὰ τὴν ὁποίαν διανοίγεται ἐπικλινὴς θάλαμος διαστ. 8. 10. 2 (περίπου) δύο χαρακτῆρ. στήλας καὶ ὀλίγους σταλακτίτας. Εἰς τὴν ἐπαφὴν ἀσβεστολίθου (τοῦ Τριασίου μᾶλλον) καὶ σχιστολίθου.

218. Σπήλαιον. Σιδερόσπηλια (3661)3663-2233)

Θέσις. Σιδερόσπηλια, Δαμάστα, Δαμάστας, Μαλεβυζίου. Κοπιώδης πορεία 30 λ. μέσῳ δυσβάτου ἀτραποῦ, ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ 24,5 χλμ. ὁδοῦ Ἡρακλείου - Ρεθύμνου καὶ ἀγούσης πρὸς Β. μέχρι τῶν σπηλαίων. Ὑψόμ. 240 (1), 240 (2), σ46 (III).

Ἐπίσκεψις 24-3-1968. Πρόκειται περὶ τριῶν σπηλαίων ἐπὶ γραμμῆς 150 μ. διεκούσης ἀπὸ Α πρὸς Δ. Σπήλαιον 1 (τὸ πρὸς Α), διαστ. 15,5. 4,70. 0,50

80. Σ π ή λ α ι ο ν 2 (όλιγα μέτρα Δ τοῦ προηγούμενου), διαστ. 8,5, 6,0, 5,20. Σ π ή λ α ι ο ν 3 (περὶ τὰ 140 μ. Δ τοῦ 2), διαστ. 6,5 4,5, 4,0. Καὶ τῶν τριῶν ἡ ὄραφὴ εἶναι μαῦρη ἐκ καπνοῦ. Χρησιμοποιοῦνται ὡς ποιμνιοστάσια. Διανοίγονται ἐντὸς ἀσβεστολίθου μεσοζωϊκοῦ (μᾶλλον Τριασίου) τῆς ζώνης Τριπόλεως. Εἰς τὴν κάτωθεν τοῦ σπ. 1 περιοχὴν ὀλίγα τεμάχια λειμονίτου. Εἰς τὴν ἐγγύς περιοχὴν μικρο:μφανίσεις μεταλλευμάτων σιδήρου.

219. Π ό λ γ η . Π ό λ γ η Δ α μ ά σ τ α ς (3664-2564)

Θ έ σ ι ς : Κάμπος Δκμάστας, Δκμάστα, Δκμάστα, Μκλεβυζίου. Μεταξὺ τοῦ χλμ. 48,5 ἕως 50,5 τῆς ἀπὸ Ρεθύμνου πρὸς Ἡράκλειον ὁδοῦ. Ὑψόμε. 260.

Ἐπίσκεψις 24-3 1968. Μῆκος 1950 μ. πλάτος 350 Εἰς τὴν πόλγην ὀλοκαίνικαι καὶ πλειστοκαίνικαι σχηματισμοί. Βορείως ταύτης (Ταλαῖα ὄρη) πλακώδεις ἀσβεστολίθοι καὶ δολομιτικοὶ ἀσβεστολίθοι τοῦ Περιού. Πρὸς Ν τῆς πόλγης ἐρυθρὰ νεογενῆ ζώνης Τριπόλεως Ἐμελετήθη καὶ ἐδημοσιεῦθη ὑπὸ τοῦ Ν. CREUTZBURG (Γεωλ. Χρονικά Ἑλλ. Χωρῶν. 1963, 371-374 καὶ πίν. XL, XLVI, εἰκ. 11.)

220. Σ π ή λ α ι ο ν Τ ρ ε ῖ ς Ἐ κ λ η σ ι ε ῖ ς I (3665-2698)

Θ έ σ ι ς : Τρεῖς Ἐκκλησιεῖς, Ἀγία Μαρίνα, Γαζίου, Μαλεβυζίου. Ἐντὸς τῆς φάραγγος τοῦ Ἀλμυροῦ, μετὰ πορείαν 20 λ. ἀπὸ τῆς τὴν θάλασσαν ἐξόδου αὐτῆς καὶ ὀλίγα μέτρα Β. τῶν Τριῶν Ἐκκλησιῶν. Ὑψόμε. 50.

Ἐπίσκεψιν 24-4 1968 καὶ 8-5-1968. Διαστάσεις 5,40, 4,10, 2,15. Ἐντὸς ἀσβεστολίθου τοῦ Τριασίου. Χρησ. ὡς ποιμνιοστάσιον.

221. Σ π ή λ α ι ο ν . Τ ρ ε ῖ ς Ἐ κ κ λ η σ ι ε ῖ ς II (3665-2707)

Θ έ σ ι ς : Δεξιὰ καὶ ἀνωθεν τοῦ προηγούμενου. Ὑψόμε. 58.

Ἐπίσκεψις 8-5-1968. Διαστάσεις 8,80, 1,15,3,60. Δάπεδον ἀνηφορικόν. Εἰς τὸ βάθος ὀλίγη σταγονοροή. Αἶαν δυσχερῆς ἡ ἄνοδος μέχρι τῆς εἰσόδου.

222. Σ π ή λ α ι ο ν Ἀ ν ώ ν υ μ ο ν (3667 2699)

Θ έ σ ι ς . Φοράγγι Ἀλμυροῦ, Ἀγία Μαρίνα, Γαζίου, Μαλεβυζίου. 40 λ. ἀπὸ τῆς πρὸς τὴν θάλασσαν ἐξόδου τῆς φάραγγος τοῦ Ἀλμυροῦ, δεξιὰ τῶ ἀνερχομένῳ

Ἐπίσκεψις 24-4-1968 Διαστάσεις 4,50, 3,20, 1,10. Εἰς τὸ βάθος τοῦ σπ. μεγάλος θράχος, πεσῶν ἐκ τῆς ὄραφης. Ἐντὸς ἀσβεστολίθου τοῦ Τριασίου. Χρησ. ὡς ποιμνιοστάσιον.

223 Φ ά ρ α γ ξ . Φ α ρ ά γ γ ι Ἀ λ μ υ ρ ο ῦ ἢ Κ έ ρ η ς ἢ Πο ρ ο φ ά ρ α γ γ ο ς (3668-2317)

Θ έ σ ι ς . Ποροφάραγγο, Ἀγία Μαρίνα-Μίραθος, Γαζίου Μπαράθου, Μκλεβυζίου. Εἰσοδος εἰς ἀπόστασιν 30 λ. ἀπὸ τοῦ 14,3 χλμ. ὁδοῦ Ἡρακλείου-Ρεθύμνου, ἐξοδος πρὸς τὴν θάλασσαν παρὰ τὴν μεγάλην καρστικὴν πηγὴν τοῦ Ἀλμυροῦ. Ὑψόμετραν 110 (εἰσοδος), 15, (ἐξοδος).

Ἐπίσκεψις 7-3-1968, 24-4-1968, 8-5-1968. Μήκος (διαδρομή) φάραγος περί τὰ 2 χλμ. Πλάτος ἐλάχιστον 30 μ. Ὑψος μέγιστον 150 μ. Ἀσβεστόλιθος τοῦ Τριασίου. Εἰς τινας περιοχὰς τῆς φάραγξ εἶναι ἀποτέλεσμα ρηγματίων μετὰ μεταπτώσεων καὶ ὑστερογενοῦς διαβρώσεως. Εἰς τὰ τοιχώματα πλεῖστοι σπηλαιώδεις κοιλότητες, ἐξ ὧν σπουδαιότεραι αἱ περιγραφεῖται (ἄρ. Σ.Κ.Κ. 1852, 2698, 2707, 2699). Πλουσία χλωρίς θαμνώδης καὶ δενδρώδης (Πρίνοι, χαρουπιές, σκίνοι, ἀντραμιδιές) καὶ πλεῖστοι πικροδάφνη. Ἐντὸς τῆς φάραγος δύο βυζαντινὰ ἐκκλησιαστικά, ἐξ ὧν ἡ μεγαλύτερα (διαστάσεων 8,70. 8 50) μὲ ἐνδιαφερούσας τοιχογραφίας τοῦ τέλους τοῦ 14 αἰῶνος. Ἡ ἐτέρα ἐκκλησία ἔχει διαστάσεις 5,40. 2,70. Ἡ πρώτη ἐκκλησία εἶναι τῆς Ἁγίας Τριάδος (κατ' ἄλλους τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Προδρόμου καὶ Ἁγίου Ἀντωνίου) καὶ ἡ δευτέρα πιθανῶς τῆς Ἁγίας Μαρίνης. Λέγονται «Τρεῖς Ἐκκλησιές», διότι ἡ μεγαλύτερα φαίνεται ὡς δίκλιτος (πράγματι δὲν εἶναι). Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς φάραγος, ὡς ἐσημειώσαμεν (βλ. αὐξ. ἀρ. 205) εὑρίσκειται ἐτέρα Βυζαντινὴ ἐκκλησία. Ἡ φάραγξ εἶναι μαγευτικὴ, ἡ δὲ διαδρομὴ εὐχερής.

224. Σ π ἡ λ α ι ο ν Σ π η λ ι ᾶ ρ α (2904 - 1040)

Θέσις: Κεράλα, Ρογδιᾶ, Ρογδιᾶς, Μαλεβυζίου. 25 λ. Β. ΒΔ. Ρογδιᾶς. Ὑψόμε. 335.

Ἐπίσκεψις 12 5-1968. Διαστάσεις 4,50. 17,50. 2-, 50. Εἰς μετάπτωσιν τοῦ ἀσβεστολίθου, ἔγγυς τῆς ἐπαφῆς τούτου καὶ τοῦ κρυσταλλικοῦ σχιστολίθου. Πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ σπηλαιου καὶ ἐπὶ τῆς ἡμιονικῆς ἐδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὴν Μονὴν Σαββαθιανῶν ἀσβεστόλιθος πλακώδης, πιθανῶς παλαιοζωϊκὸς (Περμίου). Ὅλιγα μέτρα ἀνατολ. τῆς εἰσόδου τοῦ σπ. διανοίγεται σπηλαιώδης κοιλότης διαστ. 3.2. 1,50. Τὸ σπ. χρῆσ. ὡς ποιμνιστάσιον.

225. Σ π ἡ λ α ι ο ν . Ἁ γ ι ο ς Ἀ ν τ ὄ ν ι ο ς (3669 - 1367)

Θέσις. Μονὴ Σαββαθιανῶν, Ρογδιᾶ, Ρογδιᾶς, Μαλεβυζίου. Ἐντὸς τῆς Μονῆς Σαββαθιανῶν. Ὑψόμε. 385.

Ἐπίσκεψις 12-5-1968. Τὸ σπ. καλύπτει τὸ ἥμισυ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Ἀ. Ἀντωνίου. Τοῦτο ἔχει διαστ. 1,40. 9,30. 4,00. Ἡ ἐκκλησία ἔχει διαστάσεις 9,30 2,50. Συνεχομένη ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Σάββα, κτισθεῖσα τὸ 1954, διαστάσεων 8,00. 4,80. Εἰς μετάπτωσιν ἀσβεστολίθου τοῦ Τριασίου. Τὸ ὄλον τοπίον ἐξόχου ὠραιότητος.

226. Σ π ἡ λ α ι ο ν . Ν υ χ τ ε ρ ι δ ὄ σ π η λ ι ο ς ἢ Ἁ γ ι ο ς Ἀ ν τ ὄ ν ι ο ς (2881 367)

Θέσις. Φαράγγι-Ἁγίου Ἀντωνίου, Ἄνω Ἀσιῖτες, Ἄνω Ἀσιτῶν, Μαλεβυζίου 8 λ. ΒΑ. Ἄνω Ἀσιτῶν. Ὑψόμε. 460.

Ἐπίσκεψις 7-4-1968. Εἴσοδος πρὸς ΒΑ, πλάτους (μετὰ βράχου) 2,0 (τῆς διόδου πλάτος 0,50) καὶ ὕψους 1,40. Ἀκολουθεῖ διάδρομος 33 μ. μέσου πλάτους 3,50 καὶ ὕψους 1,35 ἕως 3,00 Ἀπὸ τοῦ μέσου κ. ἐ. κατηφορικῶς. Ἀκολουθεῖ πρὸς τὰ ΒΔ αἰθουσα διαστάσεων 1ῶ, 0,8,0, ὕψους 1,15 ἕως 1,25. Εἰς ταύτην μι-

κρά λιμνη διαστ. 5,0. 3,0. Είς τὴν ἀρχὴν τῆς αἰθούσης ταύτης ἡ «πρώτη χορεύτρα» (θέσις εἰς ἣν χορεύουν νεράιδες). Ἀκολουθεῖ πρὸς τὰ Β καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς ΒΑ ἑτέρα αἰθουσα (ἐπικαινώνει μὲ τὴν προηγουμένην διὰ δύο διόδων, ἐξ ὧν ἡ πρὸς τὰ ΝΔ τῆς αἰθούσης διαστάσεων 9. 1,5. 0 40, ἡ δὲ ἑτέρα 5. 3. 1,15) Διαστάσεις τῆς αἰθούσης 29.19 καὶ ὕψους 0,30 ἕως 1,90. Περὶ τὸ μέσον τῆς αἰθούσης ἡ «δεύτερη χορεύτρα» καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς (πρὸς τὰ ΒΑ) ἐντὸς μικροῦ θαλάμου 3,50. 2.00. 1,90 ἡ «τρίτη χορεύτρα». Ἄφθονος σταγονορορή. Στερεῖται λιθωματικοῦ διακόσμου. Ὀλικὴ διαδρομὴ 105 μ. Διανοίγεται ἐντὸς ἀσβεστολιθικοῦ ὄγκου (Κρητιδικοῦ), περιβαλλομένου ἀπὸ πλειοκαινικὰς ἀποθέσεις.

227. Σ π ῆ λ α ι ο ν . Ἅ γ ι ο ς Ἄ ν τ ῶ ν ι ο ς (2991 - 871)

Θ έ σ ι ς . Ἅγιος Ἀντώνιος, Χουδέτσι, Χουδετσίου, Πεδιάδος. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου παρὰ τὴν ἀμαξ. ὁδόν. Ὑψόμ. 470.

Ἐπίσκεψις 3 - 4 - 1968. Σήμερον τὸ σπ. εἶναι σκεπασμένον. Ἄλλοτε ἦτο μὴ κρὰ ἐκκλησία ἐντὸς αὐτοῦ (κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ ὀλίγον ὑπὸ τὸ ἔδαφος). Κατεκρη μνίσθη πρὸ 15 περίπου ἐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλοτε σηηλαίου ἀνηγέρθη ἑτέρα.

228. Τεχνητὸν Σ π ῆ λ α ι ο ν . Ἅ γ ι ο ς Π α ν τ ε λ ε ῆ μ ω ν (3015 - 873)

Θ έ σ ι ς . Ἅγιος Παντελεήμων, Χουδέτσι, Χουδετσίου, Πεδιάδος. 20 λ. (ἀπὸ τῆς θέσεως Σταυρός) πρὸς τὰ ΒΔ. Ἐπίσκεψις 3 - 4 - 1968. Τὸ σπ. εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον λαξευτὸν καὶ περικλείει τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἅγ. Παντελεήμονος. Διαστάσεις 8.4. 3,50. Εἰς τὸ ὑπέρθυρον ἀναγράφεται 1853 Ἰουν. Εἰς τὴν ὀροφὴν δύο στεναὶ ρωγμὰι τοῦ ἀσβεστολίθου (Κρητιδικοῦ). Παραπλεύρως ἐρείπια κτισμάτων.

229. Σ π ῆ λ α ι ο ν . Ἀ ρ ά π η Σ π ῆ λ ι ο ς (3670 - 1510) ἡ Τριαμάτη Σπήλιος

Θ έ σ ι ς . Μονόλιθος, Χουδέτσι, Χουδετσίου, Πεδιάδος. 30 λ. Δ. Χουδετσίου. Ὑψόμ. 350.

Ἐπίσκεψις 3 - 4 1858. Δύο θάλαμοι καὶ τρίτος πρὸς τὰ Α. ἀπρόσιτος λόγῳ ἐλαχίστου ὕψους. Ὁ μετὰ τὴν εἴσοδον θάλαμος ἔχει διαστ. 5,50. 1,5 - 3,5. 0.80. Ἄλλος θάλαμος διανοίγεται πρὸς Δ. διαστ. 4.3.1,5 μὲ πλεῖστα ὄστρακα καὶ ἐντονον λαθρανασκαφήν. Πιθανῶς ἐχρησ. ὡς κρύπτη. Διανοίγεται ἐντὸς ἀπομεμονωμένου ἀσβεστολιθικοῦ ὄγκου (Μονόλιθος) τοῦ Κρητιδικοῦ. Εἰς τοὺς ἀνωθεν τοῦ σπ. ἀποτόμους ἐσχατοὺς φέεται τὸ χαρακτηριστικὸν φυτὸν Δίκταμος (ORIGANUM DICTAMNUS L.).

230. Φ ά ρ α γ ξ . Φ ρ ά γ γ ι Ἅ γ ι ο υ Ἄ ν τ ω ν ι ο υ (3671 2074)

Θ έ σ ι ς . Φράγγι, Ἄνω Ἀστίτες, Ἄνω Ἀσιτῶν, Μκλεδουζίου. Ἀπὸ Ἄνω Ἀσιτῶν πρὸς Σίδχν. Ὑψόμ. 460 (εἰς Ἄνω Ἀστίτες).

Ἐπίσκεψις 7 - 4 - 1968. Διαστάσεις 3000. 50. 150 (περίπου). Κρητιδικὸς ἀσβεστόλιθος. Ἐντὸς αὐτοῦ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἅγιου Ἀντωνίου.